

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 2. Tentationum utilitas. Symbola. Testimonia. Ex Veteri, Novo, Patribus, & alijs.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

erari veniam, & gratiam, & gloriam. O si talis mercantia ad infernum portaretur, solum tempus dimidiæ horæ ad pœnitendum; emerent illud pro mille Mundis, si possent. *Veniam ad te tanquam fur*, ait Dominus Apoc. 3.3. Fur ad hoc venit, ut thesaurum indiligenter custoditum tollat. Thesaurus utique indiligenter custoditus est pretiosissimum tempus: quod meritò Dominus peccatori tollit, qui malè vivendo in lucro non ponit. S. Bernardinus t. 1. l. 13. Art. 3.

§. XIII.

Tempus breve.

TITULUS. V.

TENTATIONES.

§. I.

Symbola.

S*I ambulavero in medio umbrae mortis.*

Pl. 22.4. Medium umbrae mortis agnoscimus vitam tentationis. S. Chrysof. hic.

Salvum me fac Deus: quoniam intraverunt aqua &c. Plal. 68. 2. Hac est deprecatio pœnitentis, vel tentati; loquentis ad modum naufragantium, quorum navis rupta est, & impletur aqua: tunc deprecatur Deum, ut salvas possint facere animas suas tantum, id est, vivi possint evadere. Hugo Card. hic.

Ventus turbinis veniebat ab Aquilone.

Ezech. 1.4. Ventus turbinis ab Aquilone venit, quando frigidus à charitate Dei diabolus flavit; & turbine tentationis genus humanum in primis parentibus à beatitudinis statu dejecit. S. Rupertus c. 3. in Ezech.

Motus magnus factus est in mari. Matth.

8.24. Tempestas etiam oritur Apostolis: quia sine tentatione esse nemo potest. S. Ambros. l. 6. in Luc. 2.

Quotiescunque in tentationem incidis; scito malleum diaboli esse. Origenes hom. 3. in Jerem.

Quasi quaedam vestis animæ, caro est. Sed hæc nimirum vestis habet tineam suam: quia ab ipsa carnalis tentatio oritur, ex qua laceratur. S. Gregor. mor. l. 5. c. 29.

Quid est Mundus iste, nisi quidam spiritualis venationis locus? in quo tot tenduntur laquei, quot immittuntur tentationes, seu ad delinquendum hominibus emergunt causæ. S. Laurent. Just. l. de cont. Mundi. c. 18.

Quælibet tentatio, nuntius est Infernalis inimici; qui nos requirit ad ei consentiendum: & ut omnia nostra perdat, ac rumpat, fidelitatem suam, quam Deo, & Domino suo debet, & sponso. Et secundum quod Anima resistit plus, aut minus; secundum hoc custodit illa melius, aut pejus, fidelitatem, & gratiam sponsi sui, Gerson. de differ. peccator. mort. & venial.

Primo mane - circa horam tertiam.

Matth 20 1.3. Dies hujus sæculi spatium est: qui quidem dies nobis longus videtur; sed, si cum æternitate Dei conferatur, est brevissimus. Origenes hom. 10. in Matth.

Uniuscujusque hominis vita quanta est? adde quantoslibet annos; duc longissimam senectutem; quid est? nonne aura matutina? August. conc. primâ de prima parte Pl. 36.

Æternitatis comparata brevis est omnium temporum longitudo. S. Hieron. ep. 139. Cypriano.

Dies horarum, septimanæ dierum, menses septimasarum, anni mensium, labuntur instar. B. Theodorus Studias. 120.

§. II.

*Tentationum utilitas.**Symbola.*

P*rofectique de Mara venerunt in Elim.*

Num. 33.9. ubi erant duodecim fontes aquarum, & palma septuaginta. Mara interpretatur amaritudo. Vides, post tentationis amaritudinem, ad quantam deveniunt & dulcium pomorum, & aquarum profluentium, amœnitatem? Per tentationis itaque pugnam perducuntur ad palmas; & per fitis intolerandæ penuriam ad irriguam veniunt aquarum viventium affluentiam. B. Petrus Dam. lib. 2. ep. 7.

Dabit pro terra silicem. Job. 22. 24. Terra peccator est, Pl. 1.4. *tanquam pulvis*, quam dæmon huc illucque, jactat: cum justus efficitur, si lex est: ictus scintillas producit. Tentatus Deum invocat, coelum suspirat, proponit, &c. Olorius D. 3. Epiph.

Surge Aquilo &c. Cant. 4. 16. Volo permittere, quod surgant diversa genera tentationum, & perflect, id est, stimulent, hortum meum, id est sponsam meam; & fluent aromata illius, Quia per tales stimulationes tu mereberis, & redolabis congruè modò. Aquilo enim est ventus frigidus; aquifer verò est ventus calidus: & significant omnia genera tentationum; & omnia, quæ possunt inclinare ad malum. Quia quicumque malè agit; vel hoc facit ex timore infrigidante, vel ex amore malè inflammante. S. Thom. Aqu. hic Lect. 2.

Ortò sole astuaverunt. Matth. 13. 6. Per solem orientem intellige tentationes: eò quòd tentatio ostendit homines, & declarat, quales sunt: sicut sol manifestat abscondita. Theophylactus hic.

Sicut caro, quamvis præcipua sit, nisi sale aspergatur, corrumpitur: ita & anima; quantumvis perfecta, nisi assiduis saliatu tentationibus, relaxatur. S. Ambros. tr. de 42. mans. fil. lfr. Decima octava mansio,

Testi.

Testimonia

Ex Veteri, Novo, Patribus, & Aliis.

Vir erat. Job. 1. 1. B. Job de virtute, & fortitudine animi, contra tentationes, quas, diabolo infligante, sustinuit, vir appellatus est. V. Beda hic.

Tempus belli, & tempus pacis. Ecclæ 3. 8. Qui bellum gerit contra spirituales nequitiâs, pacem cum Deo habet. Et in hac quidem vita tempus est assidue pugnandi contra principatus, & potestates: qui verò palmam consequetur, deinde in futuro sæculo lætabitur in deliciis, & in multitudine pacis. Olympiodorus hic.

Erat navis in medio mari. Marci 6. 47. Discipulos tentari permittit, ut discant patientiam. Nam propterea non statim illis assistit; sed totâ nocte sinit in tempestate esse; ut doceat, fortes esse; & non in principio tentationum sperandam requiem. Theophylactus hic.

Illud scientes, Martyrii occasionem esse quamvis tentationem. Clem. Alex. Strom. 1. 4.

Merito non solum ab incipientibus, verum etiam à provectissimis, Sanctis unquam Dominum supplicatur, & dicitur: *& nò nos inducas in tentationem.* S. Ambros. 1. 2. de vocat. gent. c. 9.

Cogitur adversarius Sanctos Domini ad sua damna tentare. Dum enim tentat, meliores reddit; ut, qui tentatur, possit alios instituere, qui sibi ipse invalidus videbatur. S. Ambros. in Pf. 43. Et inter gentes &c.

Nulla sunt sine tentationum experimentis opera virtutis; nulla sine perturbationibus fides; nullum sine hoste certamen; nulla sine congressione victoria. S. Leo f. 1. de Quadrages.

Hoc ipsum de misericordia protegentis est; qui naturâ mutabili, nè de confectio prælio superbiret, semper voluit superesse, quod vincat. S. Leo f. 1. de jejunio Pent.

Et qui fieri potest, dicit aliquis, ut Martyres imitemur? non enim persecutionis est tempus. Equidem id etiam scio: persecutionis quidem tempus non est; ut martyris est tempus. Non persequuntur homines; at persequuntur demones: non vexat tyrannus; at vexat diabolus tyrannorum omnium sævissimus: non objectas prunas conspicias; at cupiditatis conspicias flammam accensam: illi cum bestiis pugnant; tu iram, immitem, & indomitam, belluam fræna: illi adversus intolerabiles dolores steterunt; tu absurdas, pravasque, cogitationes, quæ in corde tuo pullulant, vince: ita Martyres imitaberis. S. Chrysost. t. 6. Laudatio S. M. Barlaam.

Mos est Deo, ut non liberet à periculis viros virtute claros; neque à tentationibus liberet: sed in ipsis tentationibus tantam suam declarat virtutem; ut tentationes ipsæ eis fiant occasio lætitiæ magnæ. S. Chrysost. hom. 62. in Gen.

Non mihi videtur magnæ laudis futurum fuisse hominem; si propterea posset bene vivere, qui à nemine malè vivere suaderetur. V. Beda in Gen. 3.

Quot habeat Christus milites, certamen ostendit: qui triumphum mereatur, per bella cognoscitur. Ennodius 1. 2. ep. 14.

Poynth. Sacra. Tom. II.

Si homini videtur dura via virtutis, quia continuè oportet nos pugnare adversus carnem, & diabolum, & Mundum: recordetur, quòd, quamcunque elegerit vitam, etiam secundum Mundum, multa illi adversa, tristia, incommoda, laboriosa, patienda sunt. Idiota Regulâ. 1.

Desperant aliqui de Dei bonitate, si non suavitate dulcedinis suæ experimentò jugi gustent: quasi jam esse velint, non spe, sed ipsa re, beati; & possidere hereditate sanctuarium Dei: neque esse in laboribus hominum; neque cum hominibus per tentationes flagellari. Pf. 72. 5. Gerson. de consolat. Theolog. 1. 2.

Frequentè, dum graviter nocere cupit hostis, prodest admodum; & proficit in tantum; quòd crebro hominem tentare desistit, nè tentationem superando, mereatur. Gerson opusc. de div. tent. diaboli.

§. III.

Tentationibus resistendi motiva.

Num. 1.

Deus, & gratia ejus, adjuvat.

Noli timere: plures enim nobiscum sunt.

4. Reg. 6. 16. Et nos dicamus, quoties ab inimicis Christi visibilibus, seu invisibilibus, circumdamur. Dicamus, inquam, fidem habentes, spem retinentes, charitate Deo propinquantes: noli timere, ô anima, noli timere Ecclesia: *plures enim nobiscum sunt, quam cum illis.* Nobiscum est Dominus, nobiscum est Angelorum exercitus, nobiscum est spiritualis pugnae princeps, & victoriæ opifex, Spiritus Sanctus. S. Rupertus 1. 5. c. 33. in libros Reg.

Ut tentaretur à diabolo. Math. 4. 1. Merito nos D. N. J. C. jejunio suo, atque deserto, adversus voluptatum informat illecebras; & tentari se Dominus omnium à diabolo patitur, ut in illo omnes vincere disceremus. S. Ambros. 1. 4. in Luc. 4. Propterea tentari se passus est Imperator; ut doceret militem dimicare. S. August. f. 63. de divers. Rectè ergo continuè docturus, primùm tentationes nostras in semetipsum admittit, & vincit; atque vincendo, milites suos vincere voluit. S. Rupertus lib. in Evang. c. 15. Sicut pro nobis, & pro nostra salute, unigenitus Dei dignatus est incarnari, circumcidi, baptizari, crucifigi; ita & tentari: ut nobis virtutem, & gratiam, triumphandi in omni tentatione promereretur. Dion. Carthuf. in Luc. 4.

Ecce video caelos apertos, & Filium hominis stantem à dextris Dei. Act. 7. 55. Incunstanter offert sanguinem suum, qui præ oculis habet Regem suum; simul & bravium suum. Euseb. Emiss. hom. de S. Stephano. Vidit stantem: quia stare proprium est adjuvantis in prælio. Lyran.

Non patietur vos tentari supra id, quod potestis. 1. Cor. 10. 13. Adverte, distributas à Domino tentationes, secundum eorum, qui tentantur, vires. Qui enim noverat; neminem, nisi Christum, victorem evasurum, ex præsentata Mundi monarchia; eum solum voluit eâ tentari. Similiter de dignitate Messia, quâ solum Joannem pulsari voluit. Joan. 1. 19. quia solum noverat eam refutaturum. Oleaster.

D d d d

Qui